

Pentru o democrație eficientă

Se spune despre democrație că nu este perfectă, dar pe de altă parte se spune că nu se cunoaște o altă formă de organizare socială mai bună decât democrația. Democrația conține în însăși setul său de valori o serie de vulnerabilități ce dau ocazia unora dintre cetățenii ei să-i șubrezească temelii, motiv pentru care societățile se străduiesc să corecteze imperfecțiunile, fără să renunțe la valorile fundamentale.

Nu este nici o satisfacție să aflăm despre primarul general XXX, sau despre fostul ministru YYY că după cinci ani de procese au primit câte o condamnare de câte opt ani de închisoare cu executare (ca să nu spunem că unii dintre ei găsesc între timp alt domiciliu mai călduț). Nici mai mulți ani de închisoare nu ar face acum, imediat, posibilă extragerea gazelor din Marea Neagră deși avem o imensă nevoie de aceste gaze acum, instantaneu.

Cu toate acestea, mai trebuie să observăm că democrația nu este una singură, imuabilă și de nemodificat, ci dimpotrivă, sunt multe feluri de democrații. Unele sunt originale, altele sunt adevărate, altele sunt eficiente, altele dau rateuri substanțiale, motiv pentru care este necesar să observăm ce le diferă pe unele față de altele și să vedem în ce măsură propria noastră democrație este perfectibilă, astfel încât să înlocuim satisfacția de a-i vedea pe XXX și YYY la închisoare (pe care tot noi o plătim prin salariile gardienilor, mâncarea deținuților, renovarea spațiilor de detenție spre a oferi condiții civilizate etc.). Putem astfel observa că în țările nordice corupția este mai scăzută și eficiența guvernărilor mai bună, în timp ce în țările sudice corupția este mai mare și eficiența mai scăzută. Am putea lua ca simplu exemplu Grecia, unde entitățile imobiliare, interesate de a mai construi un campus de clădiri spre a le crește afacerile, angajează piromani care incendiază livezile de măslini, după care autoritățile vor aproba construcția de clădiri peste scrumul rămas din măslini.

Nu doar diferența de temperament dintre nordici și sudici, sau diferența de climă este cauza acestor diferențe. Există și alte diferențe, doar aparent minore, dar care fac o mare diferență între eficiența diverselor democrații.

Față de această situație ne simțim datori să observăm aceste diferențe, să le înțelegem și să acționăm în sensul construirii unei democrații mai eficiente în care nu satisfacția de a-i vedea la închisoare pe XXX și YYY este importantă, ci faptul că beneficiem de gazele naturale atunci când avem nevoie de ele, că avem un sistem hidrotehnic capabil să preia și aflulul excedentar de apă în cazul ploilor torențiale și irigații corespunzătoare atunci când este nevoie, că avem o infrastructură capabilă să scadă numărul accidentelor rutiere, că avem un sistem de sănătate performant etc.

În acest scop este extrem de important să observăm dialogul purtat în Parlamentul României de d-l Florin Iordache cu o altă persoană:

- *De ce distrugeți legile justiției?*
- *Pentru că putem!!!*

În teorie, acest comportament se numește **DICTATURA MAJORITĂȚII** și ca orice dictatură are ceva rău în ea. Rolul majorității este să guverneze în interesul general, nu în interesul vreunui grup separat, cu sfidarea celorlalți.

Cei care au o majoritate confortabilă își pot permite să legifereze orice. Restul lumii rămâne simplu spectator la această formă de DICTATURĂ instalată în interiorul unei democrații. Iată deci o vulnerabilitate serioasă care generează probleme la fel de serioase. Dacă astăzi nu putem exploata

gazul din Marea Neagră, de care avem atât de mare nevoie acum, acest fapt are o legătură cum nu se poate mai directă cu evenimentele care au generat dialogul de mai sus.

Ce instrumente avem însă la îndemână spre a evita în viitor astfel de situații?

În primul rând Constituția!

<http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?id=339>

Așa imperfectă cum este ea, Constituția noastră ne oferă instrumente cu ajutorul cărora să corectăm situațiile de genul celor amintite.

ARTICOLUL 2

(1) **Suveranitatea națională aparține poporului român**, care o exercită prin organele sale reprezentative, constituite prin **alegeri libere**, periodice **și corecte**, precum și prin referendum.

(2) **Nici un grup și nici o persoană nu pot exercita suveranitatea în nume propriu.**

Se spune despre greșelile politicianilor că acestea sunt plătite la vot, în fața electoratului. Așa ar fi și în România dacă electoratul ar putea să se pronunțe în legătură cu fiecare persoană de pe lista ce se supune votului. În realitate însă, în România, electoratul nu are această posibilitate. Lista se votează așa cum a fost ea făcută de conducerea partidului și nici măcar simpatizanții partidului nu pot să-i sancționeze pe cei despre care se spune în teorie că ei plătesc la vot pentru faptele lor politice. Așa se face că găsim în Parlament persoane care au generat turbulențe serioase în trecutul lor politic.

Se poate spune deci că actualul sistem electoral din România nu satisface criteriul **CORECTITUDINII** menționat în articolul 2 al Constituției.

Am putea avea un sistem de vot pentru Parlament care să satisfacă acel criteriu al corectitudinii?

Sigur că da! După mai multe controverse, la începutul anului 2015 Victor Ponta a promis românilor un sistem electoral similar cu cel din Germania. Din păcate, Liviu Dragnea, care avea în vedere OUG 13/2017 nu putea să-și atingă scopul cu un sistem electoral care ar fi dat alegătorilor prea multe grade de libertate, așa că a revenit la sistemul electoral ce-l avem moștenire de la Silviu Brucan și în acest fel OUG 13/2017 a fost posibilă (din fericire imperfectă).

Concluzia: actualul sistem electoral pentru alegerea Parlamentului, pe care pe drept cuvânt l-am putea numi brucanian, reprezintă o frână serioasă în dezvoltarea unei democrații eficiente în România și prin urmare trebuie înlocuit cu unul care și-a dovedit eficiența în țările europene cu democrație veritabilă.

Dar nu numai alegerile parlamentare sunt deficitare. Alegerea primarilor și a președinților de consilii județene dintr-un singur tur sunt la fel de **INCORECTE** din perspectiva articolului 2 al Constituției.

Ce alte instrumente mai avem la îndemână în acest caz?

Tot Constituția României:

Egalitatea în drepturi

ARTICOLUL 16

(1) Cetățenii sunt **egali în fața legii** și a autorităților publice, fără privilegii și **fără discriminări**.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.

(3) Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară. **Statul român garantează egalitatea de șanse** între femei și bărbați pentru ocuparea acestor funcții și demnități.

Dacă spune Constituția că egalitatea șanselor este garantată, cum se face că este **LEGAL REFUZAT** turul 2 la alegerea primarilor și a președinților consiliilor județene?

Se poate constata că alegerea primarilor și a președinților consiliilor județene dintr-un singur tur reprezintă o **uzurpare a dreptului cetățenilor** de a-și alege reprezentanții doriți în situațiile în care candidatul cel mai bine clasat în primul tur nu întrunește 50 % +1 din sufragiile exprimate, aceasta fiind o **încălcare a suveranității poporului**.

Pe de altă parte, candidatul plasat pe locul doi (fie că este bărbat sau femeie) ar avea șansa să fie ales (aleasă) în cazul existenței turului doi. **Lipsa acestei șanse** prin legiferarea alegerii dintr-un singur tur reprezintă o **discriminare** a persoanei plasate pe locul doi și este o dovadă evidentă a daunelor generate de **DICTATURA MAJORITĂȚII**.

Această dublă încălcare a prevederilor constituționale (atât din perspectiva cetățenilor care nu-și pot duce dreptul de a alege pînă la capăt, cât și din perspectiva discriminării candidatului de pe locul doi) conduce la obligativitatea modificării legislației referitoare la alegerile locale, astfel încât prevederile constituționale să fie respectate în totalitatea lor.

Drept consecință a celor de mai sus, cu scopul de a face din România o democrație veritabilă, PNT Maniu-Mihalache va întrprinde toate măsurile ce-i stau la îndemână pentru modificarea legislației electorale în sensul atingerii unei democrații eficiente în România, așa cum se practică deja în alte țări europene. În acest sens propunem schimbarea legislației electorale după cum urmează:

Proiect de lege

Privind modificarea articolului 101 și articolul 101¹ din Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale

Art. 1 La data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial, articolul 101 din legea 115/2015 va avea următorul conținut:

(1) Pentru funcția de primar, centralizarea voturilor se face de biroul electoral de circumscripție.

(2) Este declarat ales primar candidatul care a întrunit cel puțin 50% +1 vot din numărul de voturi valabil exprimate. Dacă nici unul dintre candidați nu

atinge majoritatea respectivă, se organizează în termen de două săptămâni un nou scrutin între primii doi candidați care au obținut în primul tur cele mai multe voturi. După turul doi de alegeri este ales primar acela dintre candidați care a obținut cele mai multe voturi.

(3) În caz de balotaj se va organiza un nou tur de scrutin la două săptămâni de la turul 2.

Art. 2 La data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial, alineatul 2 al articolului 101¹ din Legea 115/2015 va avea următorul conținut:

(2) Este declarat ales președinte al consiliului județean candidatul care a întrunit cel puțin 50% +1 vot din numărul de voturi valabil exprimate. Dacă nici unul dintre candidați nu atinge majoritatea respectivă, se organizează în termen de două săptămâni un nou scrutin între candidații care au obținut în primul tur cele mai multe voturi. După turul doi de alegeri este ales președinte al consiliului județean acela dintre candidați care a obținut cele mai multe voturi.

Proiect de lege

privind modificarea articolului 5, alineatul 1, din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

Art. 1. La zece luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial, alineatul 1 al articolului 5 al Legii nr. 208/2015 va fi abrogat și înlocuit cu alineatul 1a cu următoarea formulare:

Art. 5. - (1a) Senatorii și deputații se aleg prin scrutin preferențial pe listă, potrivit principiului reprezentării proporționale.

Aat.2. În termen de două luni de la publicarea prezentei legi, Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) va prezenta Parlamentului un proiect de lege referitor la modalitatea concretă de exercitare a votului preferențial. În expunerea de motive, AEP va prezenta variantele de alegeri preferențiale cunoscute în țările din Uniunea Europeană în mod special, în restul țărilor din Europa și în general în lume. Se vor prezenta de asemenea eventualele propuneri proprii sau sugerate de alte persoane sau instituții.

Art. 3. AEP, în expunerea de motive, va justifica soluția aleasă având ca prim criteriu nevoia respectării prevederilor Art. 2 al Constituției României din perspectiva **corectitudinii** alegerilor, din perspectiva ușurinței de a lua parte la vot atât prin prezentarea la urne, cât și prin poștă, cât și prin intermediul Internetului.

Art. 4. În termen de două săptămâni de la data publicării prezentei legi următoarele instituții își vor desemna reprezentanții lor care împreună vor constitui un Comitet de pregătire logistică (CPL) destinat evaluării nevoilor materiale, financiare, intelectuale și publicitare necesare bunei funcționări

a noului sistem electoral: AEP, Ministerul Cercetării, Inovării și digitalizării (MCID), Ministerul Afacerilor Interne (MAI), Ministerul Justiției (MJ) Ministerul Finanțelor (MF) și Serviciul de Telecomunicații Speciale.

Art. 5. AEP acționează drept coordonator al CPL. Membrii CPL vor stabili de comun acord modalitatea în care părțile colaborează și va stabili un astfel de calendar încât cel mai târziu în patru luni de la data publicării prezentei legi nevoile logistice să fie pe deplin cunoscute și cel mai târziu în termen de cinci luni de la publicarea prezentei legi licitațiile pentru procurarea elementelor logistice necesare să fie lansate.

Art. 6. În mod particular pentru acest domeniu, în eventualitatea în care vor exista contestații la unele dintre licitațiile organizate cu scopul menționat la articolele anterioare, fiecare termen de judecată nu va dura mai mult de o lună de la înregistrarea contestației iar motivarea fiecărei decizii nu va dura mai mult de două săptămâni de la pronunțarea ei.

Art. 7. Dispoziții finale și tranzitorii

1. În cazul în care oricare dintre termenele prevăzute la articolele 2,3 și 5 din prezenta lege vor avea o întârziere mai mare de 15 zile calendaristice, conducerea AEP (până la nivel de șef serviciu) va fi considerată demisă.
2. În cazul în care se va constata fără echivoc faptul că unele persoane desemnate cu aducerea la îndeplinire a prezentei legi au acționat în mod vădit intenționat spre a tergiversa îndeplinirea calendarului stabilit de prezenta lege, organele competente vor evalua nivelul de răspundere al persoanei (persoanelor) respective. Indiferent de motiv, o astfel de persoană nu va mai primi nici un fel de funcție de conducere în nici una din instituțiile statului timp de 5 ani de zile.
3. În cazul în care o astfel de persoană produce prejudiciul menționat la alineatul anterior și se constată că rațiunea prejudiciului nu este reaua voință a vinovatului, ci lipsa sa de competență a acestuia, șeful ierarhic superior care a propus o astfel de persoană va suporta consecințele prevăzute la alineatul anterior.